

b) Hiztegiaren eta egituren lantzeko jokoak

• Biez pare bat

Helburua: testuetako hitzen sinonimo edo antonimoen erabiltzea, hiztegiaren menderatzeko eta ondorioz ulertzea heltzeko.

Urraspidea

Kartak bi metatan ezarriko dira:

- lehenean hitz bat idatzia da
- bigarrean hitzaren definizio bat, sinonimo bat edo antonimo bat idatziak dira.

Udazkena 1.
Biez pare bat: Sinonimoak

patarra	oinpean
hatsanturik	orbela
inarrosi	

Udazkena 1.
Biez pare bat: Sinonimoak

hosto idorrak	oinen azpian
hatsa ezin hartuz	mugiarazi
malda	

Bi talde eginen dira. Talde bakoitzak karta meta bat izanen du. Kartak ikasleei banatuko zaizkie. Talde bateko ikasle batek hitz bat irakurriko du. Beste taldeko ikasle batek hitzaren definizioa, edo sinonimo bat edo antonimo bat hartuko du, irakurriko, eta parearen artean osatuko.

Errepikatuz, gero eta aiseago izanen da.

Ordena aldatzen ahal da: lehenik definizioa eman, sinonimoaren edo antonimoaren aurkiarazteko.

Lana bukatu dutenak binaka aritzen ahalko dira (ikasle trebe bat zailtasunak dituen ikasle batekin). Urtean zehar, «Biez pare bat» jokoaren erregularki antolatzea behar da ber karteekin. Karta horiek, idazki laburren idatzarazteko ere baliatu daitezke.

• Mekahitz

Helburua: Kontzientzia morfologikoaren garatzea. Ikasleek hitzak deskonposatzen ikasiz (erroa - aurrizkia - atzizkia - deklinabide marka) hitzaren hurbileko erran-nahiaren ulertzea eta horrela hitz berrien ulertzeko autonomiaren garatzea.

1. Jarduera: atzizkien kasua

Urraspidea

Bi kutxa dira: kutxa batean atzizkia (adib.: *-tsu*) eta bestean eskuliburuko ariketan diren hitzak (adib.: *lore-kolore-mendi*). Irakasleak hitz erro batzuk gehi ditzake.

-tsu

mendi

ile

lore

huri

Ahoz

Ikasle batek lehen kutxatik karta bat aterako du (atzizkia), beste batek beste kutxatik hitz erroa, eta elkarrekin hitza osatuko dute. Hitz bat osatzen den aldi guztiaz, erran-nahia emanen da eta erranaldi bat egingen.

Idatziz

Bi kartak atera eta, ikasle guztiek hitza idatziko dute entsegu kaieretan, eta erranaldi batean baliatuko.

Binaka ahoz

Binakako taldeak molde desberdinez egin daitezke: lana bukatua duten bi ikasle elkarrekin ezarriz, edo irakaslea ikasle batekin, sostengu gisa.

Amatxiren taloa 2
Mekahitz: Hitz erroak eta atzizkiak

- ti	gezur
lo	negar
bakar	

2. Jarduera: deklinabide marka eta aditzen kasua

Urraspidea

Kutxa batean karta bat edo bi sartuko dira (adib.: *nondik* - *nora*). Bestean hitzak: testuko hitzak eta ariketako hitzak, singularrean eta pluralean (adibidez, *sukaldea* - *sukaldeak* / *sukaldera* - *sukaldeetara* / *sukaldetik* - *sukaldeetatik* osatzeko).

Itsasoa etxe barruan
Mekahitz: Deklinabide eta hitzak

nora	non
sukaldea	sukaldeak
arropa	arropak
merkatua	merkatuak
ostatuak	ostatua

Ahoz

Ikasle batek lehen kutxatik karta bat aterako du. Beste batek bigarren kutxatik atera hitza deklinatu beharko du.

Ber jarduera egin daiteke, deklinatu hitza erranaldi batean erabiliz.

Idatziz

Bi kartak atera eta, ikasle guziek entsegu kaieran idatziko dute. Deklinatu hitza erranaldi batean erabiliz egin daiteke.

Binaka ahaz

Binakako taldeak molde desberdinez egin daitezke:

- laster bukatu dutenak
- irakurle trebe bat zailtasunak dituen irakurle batekin
- sostengu uneetan irakaslearekin.

3. Jarduera: Aditzen kasua

Urraspidea

Kutxa batean, erranaldien hastapenak eta aditz erroak idatzirik diren kartak sartuko dira (adib: *Zuk niri baloia bota.../ Jonek kanikak atzeman...*)

Bestalde, aditz laguntzaile jokatuak diren kartak (adib. *ditu* - *didazu...*), mahai gainean barreiatuko dira, denak begipean ukaiteko gisan.

diot	dizut
didazu	diozu
diguzu	diet
dizuet	diezu

Nik lagunari sagar bat eman	Nik txakurrei hezur bat bota
Nik zuei barkamena galdegin	Nik zuri muxu bat eman
Zuk niri baloia bota	Zuk auzokoei gezur bat erran
Zuk guri askaria ekarri	Zuk Peiori bizikleta prestatu

Ahoz

Ikasle batek kutxatik karta bat, hots erranaldi baten hastapen bat, aterako du. Beste batek dagokion aditz laguntzaile jokatu atzeman beharko du.

Idatziz

Bi kartak hartu eta, ikasle guziek entsegu kaieretan idatziko dute.

Binaka ahoz

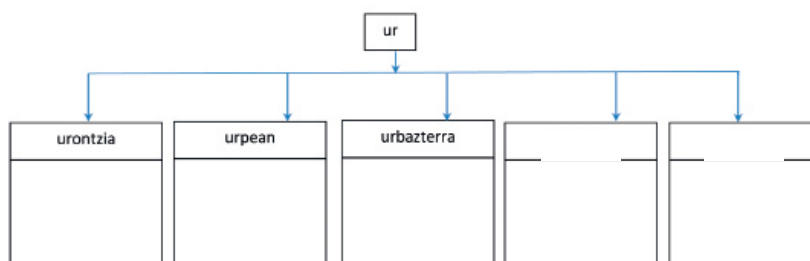
Binakako taldeak molde desberdinez egin daitezke:

- laster bukatu dutenak,
- irakurle trebe bat zailtasunak dituen irakurle batekin,
- sostengu uneetan irakaslearekin.

4. Jarduera: Hitz familien kasua

Urraspidea

Hitz erro bat idatziko da matrizean. Ondotik, hitzak osatu beharko dira erro hori baliatuz. Osatu dituzten hitzen ondoan, dagozkien marrazkiak eginen dituzte haurrek.

• Hitzaldia

Helburua: testuetako hitzen erran-nahiaren barneratzeko, beste egoeretan erabiltzea

Urraspidea

Testuetako edo ariketetako hitzak kartetan idatzirik izanen dira. Ikasleek karta bat hartuko dute eta

ageri diren hitzekin erranaldiak eginen.

Hastapenean talde osoan eta ahoz egin daiteke. Irakasleak hitza arbelean idatz dezake eta ikasleek erranaldiak proposatuko dituzte.

Jarduera hori talde osoan eginen da, haur guziek menderatu arte. Jokoan trebe izanen direlarik, autonomian aritzen ahalko dira, lan bat bukatzean edo irakasleak lanak desberdintzen dituelarik.

Idatziz ere egiten ahal da: binaka, taldekideek idazkiak trukatu dituzte zuzenketen egiteko.